

Algemene beschouwing Fractie Ulicoten

5 november 2025 – behandeling Programmabegroting 2026

Financieel perspectief

De begroting voor 2026 is sluitend, maar we zijn er nog lang niet. Richting volgend jaar ligt nog een grote opdracht om ook de begrotingen van 2027 en verder sluitend te krijgen. Om te voorkomen dat dat straks door de nieuwe raad onder stoom en kokend water moet gebeuren, zouden wij willen voorstellen om daar alvast een start mee te maken.

Sportpark de Bremer

Afgelopen september stelde uw college de raad voor om te kiezen voor scenario 1 als toekomstperspectief voor Sportpark de Bremer. Wij hebben direct duidelijk gemaakt waarom we de plank mis zouden slaan met scenario 1. Allereerst is het een ernstig uitgekleden variant: er zou alleen nog maar een door de gemeente gefinancierd voetbalveld worden voorzien. Alles daaromheen zou zichzelf maar moeten bedruipen. Het niet ondenkbare risico daarvan is natuurlijk dat dat niet lukt, waarmee je over een paar jaar geen sportpark meer overhoudt, maar een grasmat. Bovendien is er geen draagvlak voor scenario 1, terwijl dat het uitgangspunt van dit hele traject was. Met scenario 1 zegt de gemeente tegen Ulicoten: 'Wij waarderen alles wat u zelf al doet, uw inspanning voor de leefbaarheid en de gemeenschap, maar wij gaan u toch vriendelijk vragen om nog wat meer aan zelfredzaamheid te doen.' Sportpark de Bremer is nog één van de weinige voorzieningen die deels met gemeenschapsgeld in stand wordt gehouden. Laat ons daar niet aan tornen. Bovendien kun je je afvragen wat het nu eigenlijk oplevert. Het hele sportpark, alles erop en eraan, kost de gemeente zo'n 20 tot 25 duizend euro per jaar. Op een begroting van 27 miljoen zijn dat de kosten niet. Het is een kwestie van prioriteiten stellen. En dan heb ik het nog niet eens gehad over de verborgen kosten op lange termijn van het wegbezuinigen van zo'n maatschappelijk waardevolle voorziening.

Het moge duidelijk zijn dat wij scenario 1 graag op voorhand wilden schrappen en direct wilden gaan voor het scenario dat wél toekomstperspectief biedt: scenario 5. Wij wilden graag vertrekken vanuit hetgeen de gemeenschap nodig heeft. Of en hoe je dat vervolgens gaat bekostigen is niet iets wat op voorhand de keuze zou mogen bepalen. Helaas durft de coalitie niet te kiezen voor wat nodig is. We gaan nu zowel scenario 1 als scenario 5 laten uitwerken, dus is scenario 1 nog steeds niet van tafel en de toekomst van het sportpark daarmee onzeker. De tijd dringt, dus uitstel konden we nu precies niet gebruiken en bovendien: wat moet de wethouder nu met een opdracht om twee scenario's uit te werken die mijlenver uit elkaar liggen? Wat moet daar dan straks uitkomen? Weer 10 subscenario's? De raad moet heldere kaders stellen om vooruit te komen en dat heeft zij in dit dossier verzuimd.

Jeugdzorg en Hart van Brabant

Zo'n beetje iedereen in bestuurlijk Nederland maakt zich al jaren zorgen over de stijgende kosten die gemeenten maken onder de Jeugdwet. Sinds enige tijd laten wij een groot gedeelte van de taken die wij vanuit deze wet hebben uitvoeren onder de vlag van Hart van Brabant. Gemeenschappelijke Regelingen als Hart van Brabant zijn prima om schaalvoordelen te benutten, maar het beperkt ook de controlerende rollen van de overheden die uiteindelijk verantwoordelijk zijn. Follow the Money deed al eens onderzoek naar o.a. Hart van Brabant. Een artikel over dit onderzoek was getiteld: "Top verdienen aan jeugdzorg in Tilburg". Vorig jaar was het opnieuw bal, toen bleek dat één van de grootste aanbieders van jeugdzorg binnen Hart van Brabant, Crossroads, haar bedrijfsvoering niet op orde had. Rekening: 11,1 miljoen euro.

Uiteraard zijn in beide situaties de nodige maatregelen genomen, maar de implementatie en effecten ervan zijn onvoldoende zichtbaar. In ieder geval voor ons als raadsleden en ik vermoed soms ook voor de colleges. Vorig jaar is bijvoorbeeld een transformatieteam in het leven geroepen. Doel: ontkokeren en efficiënter werken. Gevraagd naar wat het transformatieteam dan zoal heeft gedaan het afgelopen jaar, komt voorlopig niets dan een ongedefinieerde en weinige concrete opeenstapeling van jargon. Ook onze wethouder is er tot op heden niet in geslaagd om ons te vertellen waarom wij nu precies extra geld aan het uitgeven zijn aan zo'n transformatieteam en een kwartiermaker en hoe en wanneer het precies beter gaat worden.

Openbaar vervoer

Sinds afgelopen zomer is de nieuwe OV-concessie van kracht. Het gevolg is onder andere dat Ulicoten niet meer wordt aangedaan door een reguliere buslijn. In plaats daarvan kan men tijdens spitsuren gebruikmaken van een pendelbus tussen Ulicoten en Chaam en daarnaast van Bravoflex: flexibel vervoer op afroep, waarmee je vanuit Ulicoten naar zowel Chaam als Baarle-Nassau kunt en andersom. Daarnaast is er uiteraard nog de Deeltaxi voor hulpbehoevenden en het Automaatje. Het klinkt allemaal erg mooi, maar ik schets u graag de volgende situatie. U woont in Ulicoten en wordt om 09.00u in Tilburg verwacht. Om 07:29u stapt u op de pendelbus richting Chaam, die aldaar twee minuten later dan gepland arriveert. Hierdoor mist u de bus naar Baarle-Nassau, waardoor u het eerste kwartier vertraging te pakken heeft. Om 08:17u stapt u in Chaam op de bus naar Baarle-Nassau. Ook deze bus komt twee minuten later dan gepland aan, waardoor u opnieuw een overstap mist en opnieuw een half uur vertraging oploopt. U bent nu een uur onderweg, en hemelsbreed vijf kilometer verder. Om 09.01u stapt u in Baarle-Nassau op de bus naar Tilburg, waar u drie kwartier later arriveert. U hebt nu bijna 2,5 uur gedaan over een reis die met de fiets meer dan een uur korter zou zijn geweest. Dit is geen extreme hypothetische situatie, dit gebeurt gewoon.

Wij dienen samen met Fractie van der Velden een motie in om het college te vragen nogmaals een brief te schrijven aan de provincie, Arriva en het Reizigersoverleg Brabant, met het verzoek om aanpassingen aan de dienstregeling te doen, zodat het openbaar vervoer weer aantrekkelijk wordt.

Toekomst van samenwerkingsverbanden

Ook in Alphen-Chaam, en in mindere mate in Gilze en Rijen, dreigen grote financiële tekorten. Dat heeft ook impact op ons. Ik zou er niet van staan te kijken als één van onze twee partners de komende jaren besluit dat bestuurlijke zelfstandigheid niet langer de beste weg voorwaarts is. En dan? Daar moeten we echt eens serieus over gaan nadenken. Er zijn een heleboel scenario's denkbaar de komende jaren. Zowel voor de ABG-organisatie als voor Baarle-Nassau. We moeten spoedig in beeld brengen wat die scenario's zijn om te bezien welke koers we moeten varen om het voor onze inwoners allemaal zo goed mogelijk te regelen.

Centrale huisvesting van de ABG-organisatie

Met het amendement van Fractie Ulicoten, CDA en FvdV is een plafondbedrag afgesproken voor de realisatie van de centrale huisvesting van de ABG-organisatie. Omdat wij daar veel waarde aan hechten en het al eventjes stil was geweest, hebben we recentelijk vragen gesteld samen met D66 Gilze en Rijen en GBSV Alphen-Chaam. Het antwoord op de vraag of er zeker geen onomkeerbare beslissingen genomen zullen worden als het plafondbedrag dreigt te sneuvelen is veel te veel voor interpretatie vatbaar. 17,8 miljoen is 17,8 miljoen, en elke cent die daarbij komt vereist een nieuw raadsbesluit. Wij dienen hierover ook een motie in.

Verbreiding van het kunstfonds

Het kunstfonds is ooit opgericht om ruimtelijke initiatieven die de openbare ruimte ten goede komen financieel te ondersteunen. Volledig gericht op kunst, wel te verstaan. Wij vinden dat er ook andere ruimtelijke initiatieven denkbaar zijn die waardevol zijn voor de samenleving en hiervoor aanspraak zouden moeten kunnen maken op een fonds. Wij gaan daarom voorstellen om het kunstfonds te verbreden naar een kunst- cultuur en sportfonds en het maximale saldo van dit fonds te verhogen.

Versterken van de sociale basis met een robuust verenigingsleven

De sociale basis: een paar maanden terug stelden we er een nieuwe strategie over vast. Het idee is om de omgeving van mensen te versterken, zodat sociale problematiek wellicht beter voorkomen kan worden. Daarmee hopen we op termijn de druk op de professionele zorg te verkleinen. Wat we daarvoor o.a. moeten doen, is zorgen voor een robuust verenigingsleven. Sinds een aantal jaren werken we met een subsidieplafond voor activiteitsubsidies, maar dat plafond is nooit geïndexeerd. Wij zullen daarom, net als vorig jaar én deze keer samen met het CDA, BAARLE! en de VPB, voorstellen om het subsidieplafond te indexeren. Ook willen we graag weten wat het ons zou kosten om de legeskosten bij evenementenvergunningen die aantoonbaar maatschappelijke meerwaarde hebben, te schrappen. Hierover komen we ook met een motie. Tot slot in deze categorie ook nog een expliciete oproep om altijd de mogelijkheid open te laten om subsidieaanvragen ook zonder eHerkenning in te dienen.

Wonen

Het is frustrerend dat overheden al op een aantal dossiers jarenlang weinig tot geen vooruitgang boeken. Eén van die dossiers is zorgen voor voldoende woonruimte. Wat we wat ons betreft onder andere moeten doen is de woningmarkt beschermen tegen grote investeerders, waarbij we zorgen dat er ruimte blijft voor zij die een tweede woning gebruiken als pensioenpot, een leegstandsverordening vaststellen, zodat we beter kunnen voorkomen dat bebouwing te lang leeg blijft te staan en mensen die in onze gemeente zijn geboren of opgegroeid voorrang geven in het zoeken naar een woning. Omdat e.e.a. de nodige tijd kost om voor te bereiden en we nu echt van de kant moeten komen, hebben wij twee moties hierover voorbereid. Eén daarvan wordt mede ingediend door Fractie van der Velden.

SamenThuis100

Wat me tot slot nog even van het hart moet is de houding van gemeenteraad en college t.o.v. het initiatief van SamenThuis100 tot de bouw van betaalbare woningen voor jongeren en ouderen, waarbij samen vitaal ouder worden in een hechte gemeenschap en elkaar hulp en ondersteuning bieden centraal staat. Aan de ene kant zegt u, wij kunnen hier niks over zeggen, want er is nog geen plan ingediend, maar langs de andere kant zegt u, wij zien extra bebouwing helemaal niet zitten. En dat terwijl de woningmarkt piept en kraakt, net zoals de zorg. SamenThuis100 is een mooi initiatief dat hieraan tegemoet komt en verdient een kans. Wat is daarvoor nodig? Een intentieverklaring van het college welke aangeeft dat zij een positieve grondhouding wil aannemen tegenover dit plan. Pas dan kan er überhaupt een plan worden gemaakt dat rijp is om beoordeeld te worden, want daar is subsidie voor nodig om het plan betaalbaar te houden en die komt er niet zonder intentieverklaring. Ook hier dienen wij samen met Fractie van der Velden een motie over in.